

INNAVATSION PEDOGOGIK TEXNOLOGIYALARNING AHAMIYATI

Rustamova Nargiza
ADU 2-kurs talabasi

Annotatsiya: Hozirgi davr ta’lim texnologiyalari muammosini pedagogik innavatsion muammosi pedagogik innavatsiya tajribalari va ularni bir tizimga tushirish va aniqlashtirishni talab qiladi. Ta’lim tizimida pedagogik texnologiyalarning ilmiy asoslari ularning mohiyatini ochib berish va o’quv tajribaning texnologikligi muammolarini ta’minlash masalasi turibdi.

Kalit soʻzlar: yangi pedogogik metodlar, raqamlashtirish, ma’no, til tizimi, funksiyalar, ilmiy.

Аннотация: Здесь следует отметить, что сам термин «педагогическая технология» определялся каждым ученым, проводившим исследования в этой области, исходя из собственной точки зрения. Например: «Педагогическая технология – это совокупность психолого-педагогической подготовки, специальная совокупность форм, методов, приемов, приемов обучения, учебных средств».

Ключевые слова: педагогика, новые методы, значение, языковая система, функции, культура поведения.

Abstract: It should be noted here that the term pedagogical technology itself has been defined by every scientist who has conducted research in this field based on his own point of view. For example: "Pedagogical technology is a set of psychological and pedagogical training, a special collection of forms, methods, methods, teaching methods, educational tools.

Key words: pedagogy, new methods, meaning, language system, functions, behavior culture

Kishilik jamiyatining ilk bosqichlarida shaxsni tarbiyalash, unga ta’lim berishga yo’naltirilgan faoliyat sodda, juda oddiy talablar asosida tashkil etilgan bo’lsa, bugungi kunga kelib ta’lim jarayonini tashkil etishga nisbatan o’ta qat’iy hamda murakkab talablar qo’yilmoqda.

Chunonchi, murakkab texnika bilan ishlay oladigan, ishlab chiqarish jarayonining mohiyatini to’laqonli anglay oladigan, favqulodda ro’y beruvchi vaziyatlarda ham yuzaga kelgan muammolarni ijobiy hal eta oladigan malakali mutaxassislarni tayyorlash vazifasi qo’yilmoqda. Bunday mutaxassislarni tayyorlash esa o’z navbatida ta’lim jarayonini yangi texnologik yondashuv ya’ni yangi pedagogik texnologiyalar asosida o’qitishni taqozo etmoqda.

Shu bois ijtimoiy taraqqiyot bilan uzviy hamkorlikda rivojlanib borayotgan pedagogika faninig vazifalari doirasi ham kengayib bormoqda.

Ma'lumki, XXI asr yangi texnologiyalar va axborotlar asridir. Shuning uchun ham ayni vaqtda respublikamiz ijtimoiy hayotiga shiddatli tezlikda axborotlar oqimi kirib kelmoqda. Bu axborotlarni tezkor sur'atda qabul qilib olish, ularni tahlil etish, qayta ishlash va umumlashtirish hamda o'quvchiga yetkazib berishni yo'lga qo'yish ta'lim tizimi oldida turgan dolzarb muammolardan biri hisoblanadi. Ta'lim-tarbiya jarayoniga pedagogik texnologiyalarni tadbiiq etish yuqorida qayd etilgan dolzarb muammoni ijobiy hal qilishga xizmat qiladi.

Hozirgi kunda Mustaqil O'zbekistonimizda ham ta'lim muassalari faoliyati jarayoniga yangi pedagogik texnologiyalarni olib kirishga qaratilgan harakat bir qator yetakchi tashkilotlar tomonidan olib borilmoqda. (AXELS, IREXS, KOICA va boshqalar). Mazkur markazlar tomonidan tashkil etilgan ilmiy seminar, qisqa va uzoq muddatli kurslarda oily o'quv yurtlari, akademik litseylar, kasb-hunar kollejlari hamda umumiy o'rta ta'lim maktablarning pedagogik xodimlari ishtirok etib, pedagogik texnologiya va undan ta'lim jarayonida foydalanish borasidagi nazariy va amaliy bilimlarga ega bo'ldilar.

Hozirgi davr ta'lim taraqqiyoti yangi yo'nalish – innovatsion pedagogikani yuzaga keltirdi. Bunday termin G'arbiy Yevropa va AQSHda o'tgan asrning 60 yillarida G'.N.Gonobolin, S.M.Godnin, V.M.Zagvyazinskiy, V.A.Kan-Kalik ishlarida tadqiq etilgan. Bu tadqiqotlarda innovatsion faoliyat amaliyoti va ilg'or pedagogik tajribalarni keng yoyish nuqtai nazaridan yoritilgan. X.Barnet, Dj.Basset, D.Gamilton ishlarida innovatsion jarayonlarni boshqarish, ta'limdagi o'zgarishlarni tashkil etish, innovatsiyalarning “hayot va faoliyat” uchun zarur shart-sharoit masalalari tahlil qilingan.¹

Yangilik kiritishning sotsial-psixologik aspekti amerikalik E.Rodjers tomonidan ishlab chiqilgan.

Innovatsion pedagogikaga oid adabiyotlarda innovatsion jarayon quyidagi bosqichlarni qamrab olishi ko'rsatiladi.

1. Yangi g'oya tug'ilishi yoki yangilik konsepsiyasini paydo qilish bosqichi. U kashfiyot bosqichi ham deb yuritiladi.

2. Ixtiro qilish bosqichi. Yangilik yaratish bosqichi.

3. Yaratilgan yangilikni amalda qo'llay olish bosqichi.

4. Yangilikni yoyish, uni keng tadbiiq etish bosqichi.

5. Muayyan sohada yangilikning hukmronlik qilish bosqichi. Bu bosqichda yangilik o'zining yangiligini yo'qotadi. Uning samara beradigan muqobili paydo bo'ladi.

¹D.Po'latova “Ta'limga innovatsion texnologiyalarni joriy etish usullari”. Toshkent 2011-y

6. Yangi muqobillik asosida, almashtirish orqali yangilikning qo'llanilish doirasini qisqartirish bosqichi.

O'qitishdan ko'zlanadigan maqsad bu davlat ta'lim standartlarida belgilangan bilim va ko'nikmalarini o'quvchiga yetkazishdan iborat. Qachonki o'quvchi tomonidan bilim qabul qilinsa va tushunib yetilsa yoki o'quvchi malaka oshirish uchun mo'ljallangan topshiriqlarni amalda namoyish etib bera olsagina o'qitish muvaffaqiyatli kechdi deb hisoblasa bo'ladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ishmuhamedov R., Abduqodirov A., Pardaev A. “Ta’limda innovatsion texnologiyalar” (ta’lim muassasalari pedagog-o’qituvchilari uchun amaliy tavsiyalar). – T.: Iste’dod, 2008.-180 b.
2. Ishmuhamedov R.J, Abduqodirov A., Pardaev A. “Tarbiyada innovatsion texnologiyalar” (ta’lim muassasalari o’qituvchilari, tarbiyachilari, guruh rahbarlari uchun amaliy tavsiyalar).– T.: Iste’dod, 2010.-140 b.
3. Sayidahmedov N.S., Abduraximov S.A. “Pedagogik mahorat va pedagogik texnologiya”. Monografiya. T.2010yil.94-97 betlar
4. Shukur Po’latov. “Ta’lim muassasalarini ilmiy-metodik boshqarish texnologiyasi”. “Tafakkur” nashriyoti. Toshkent-2012.
5. “Til va adabiyot ta’limi” jurnallari.